

Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:1) om räntekostnadsersättning för kontanter som avskilts och lagrats i särskild ordning

beslutade den 1 mars 2023.

Riksbanken föreskriver följande med stöd av 13 kap. 1 § 8 och 11 lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

Innehåll och tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om ersättning till företag som för egen eller annans räkning avskilt och lagrat sedlar och mynt. Sådan räntekostnadsersättning utgår till den som har ingått avtal om räntekostnadsersättning med Riksbanken.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med *bankdag*: samtliga dagar, med undantag för lördagar och söndagar samt trettondag jul, långfredag, annandag påsk, första maj, Kristi himmelfärdsdag, sjätte juni, midsommarafton, julafton, juldagen, annandag jul, nyårsafton och nyårsdagen,

bank: bankaktiebolag, sparbanksbank, medlemsbank och utländskt bankföretag som med stöd av 4 kap. 1 eller 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse driver bankrörelse från filial här i landet,

brukssedlar: sedlar som har använts och som kan fortsätta att användas som betalningsmedel,

depå: lager av kontanter för vilka räntekostnadsersättning begärs och vilka lagras i Sverige enligt dessa föreskrifter,

depåägare: bank, av en eller flera banker helägt bolag, och uppräkningsföretag, som

- är deltagare i RIX eller genom överenskommelse med en deltagare i RIX använder RIX för sina betalningar, och
- har ingått avtal om räntekostnadsersättning med Riksbanken,

kontanter: sedlar och mynt i kronor,

nya kontanter: kontanter som ännu inte har tagits i bruk som betalningsmedel,

RIX: Riksbankens system för överföring av kontoförda pengar,

uppräkningsföretag: svenskt eller utländskt betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster som bedriver uppräkningsverksamhet på den svenska marknaden, och

uppräkningsverksamhet: verksamhet som består i att räkna, äkthetskontrollera eller kvalitetssortera kontanter för insättning på konto.

Skyldighet att ta emot och lämna ut kontanter

3 § Depåägaren ska på begäran av en bank ingå avtal om mottagande och utlämning av kontanter med sådan bank om det enligt depåägarens bedömning är möjligt inom ramen för depåns betjäningsskapacitet.

Depåägaren ska tillämpa principerna om

1. fritt tillträde, som innebär att var och en av ovan nämnda banker som uppfyller depåägarens villkor för in- och utlämning av kontanter ska erbjudas sådan möjlighet, och
2. neutralitet, som innebär att depåägarens villkor för in- och utlämning av kontanter ska tillämpas likformigt gentemot ovan nämnda banker.

Kontanter för vilka ersättning utgår

4 § Kontanter i depå ska vara utgivna av Riksbanken och giltiga som betalningsmedel. Kontanter i depå ska vara avskilda från andra värden.

5 § Ersättning utgår för kontanter som förvaras i depå mellan klockan 21.00 och 23.00 och som inte lämnar den lokal där depån är belägen före klockan 24.00.

6 § Kontanter i depå ska förpackas enligt vedertagen standard och på ett sådant sätt att inventering enkelt kan genomföras.

Äkthetskontroll

7 § Depåägaren ska, med undantag för nya kontanter, genomföra äkthetskontroll av samtliga kontanter i depå. Sådan kontroll ska ske på ett tillförlitligt och betryggande sätt och i enlighet med vad som anges i avtalet om räntekostnadsersättning.

Daglig rapportering till Riksbanken

8 § Depåägaren ska senast klockan 21.30 varje dag då en depå är öppen för in- och utlämning, per depå, rapportera det nominella värdet av kontanterna som lagrats i depån klockan 21.00.

Månatlig rapportering till Riksbanken

9 § Depåägaren ska lämna en månatlig rapport till Riksbanken avseende värdet av de kontanter som lagras i depån sista dagen varje månad. Rapporten ska innehålla uppgift om kontanternas fördelning per valör. Avseende sedlar ska rapporten även innehålla uppgift om fördelningen enligt följande kategorier

1. bruksedlar (inklusive nya sedlar), och
2. sedlar som inte är brukbara.

10 § Den månatliga rapporten enligt 9 § ska även avse in- och utlämning av kontanter till och från depån. Rapporten ska innehålla uppgift om in- och utlämning per valör och dag och avse föregående kalendermånad.

11 § Rapporten enligt 9 och 10 §§ ska lämnas till Riksbanken senast den femtonde dagen i varje kalendermånad. Om den femtonde dagen i månaden inte är en bankdag ska rapporten lämnas närmast föregående bankdag.

Kommunikation av rapport till Riksbanken

12 § Depåägaren ska lämna rapporter enligt 8, 9 och 10 §§ till Riksbanken på sätt som anges i avtalet om räntekostnadsersättning mellan Riksbanken och depåägaren. Depåägaren är alltid bunden av en rapport om den har lämnats på i avtalet om räntekostnadsersättning angivet sätt.

Rapport från extern revisor

13 § Depåägaren ska ombesörja och bekosta att en extern revisor minst en gång per år genomför ett oanmält besök vid depån. Depåägaren ska också ombesörja att revisorn rapporterar till Riksbanken huruvida behållningen i depån vid revisionstillfället överensstämmer med vad depåägaren senast före revisionstillfället har rapporterat till Riksbanken.

Ersättning

14 § Rätt till ersättning enligt dessa föreskrifter tillkommer endast depåägaren.

15 § Depåägaren är var dag berättigad till ersättning i form av räntekostnadsersättning. Ersättningen ska motsvara 1/360 av den vid var tid gällande styrräntan beräknad på det nominella värdet av de kontanter som, klockan 21.00, förvaras i depån i enlighet med dessa föreskrifter. Kostnadsersättningen ska baseras på depåägarens rapport enligt 8 §.

16 § Ersättningen enligt 15 § utbetalas månatligen. Riksbanken ska erlagga ersättningen i efterskott genom att, senast den tredje bankdagen efter kalendermånads utgång, kreditera det RIX-konto som angivits i avtalet om räntekostnadsersättning.

17 § Depåägaren äger dessutom, till dess full betalning skett, rätt till ränta på vid den var dag upplupna ersättningen enligt 15 § samt på den vid var dag upplupna räntan. Räntan ska motsvara 1/360 av den vid var dag gällande styrräntan.

Om felaktig ersättning har erlagts

18 § Om depåägaren rapporterar en behållning i depå som är högre eller lägre än vad som vid viss tidpunkt är fallet och detta har lett till att Riksbanken erlagt för hög eller för låg ersättning, ska ersättningen minska eller öka med ett belopp motsvarande 100 procent av differensen. Med differens avses skillnaden mellan den erlagda ersättningen och den ersättning som Riksbanken skulle ha erlagt vid korrekt rapportering. Differensen ska regleras när Riksbanken har överlämnat rapport som visar att för hög eller för låg behållning har rapporterats.

19 § Om Riksbanken har erlagt för hög ersättning och detta är hänförligt till Riksbanken, äger Riksbanken rätt att återkräva den felaktigt erlagda ersättningen. Depåägaren ska återbetala den felaktigt erlagda delen av ersättningen när Riksbanken har överlämnat en rapport som visar att för hög ersättning har erlagts.

20 § Om Riksbanken har erlagt för låg ersättning och detta är hänförligt till Riksbanken ska Riksbanken erlagga den återstående delen av ersättningen. Riksbanken ska även erlagga ränta, motsvarande den vid var tid gällande styrräntan på den återstående delen av ersättningen. Riksbanken ska erlagga den återstående ersättningen när depåägaren har överlämnat en rapport som visar att för låg ersättning har erlagts.

21 § Om depåägaren förvarar en sedel som inte är utgiven av Riksbanken i depån eller depåägaren brustit i äkthetskontroll enligt 7 §, reduceras depåägarens ersättning med 50 000 kronor per sådan sedel. Det belopp som motsvarar reduktionen ska regleras när Riksbanken har överlämnat rapport som visar att en sedel som inte är utgiven av Riksbanken förvaras eller har förvarats i depå.

Riksbankens kontroll

22 § Riksbanken har rätt att, antingen med egen personal eller extern revisor, utan förhandsavisering inventera och inspektera behållningen i depån.

23 § Riksbanken ska förse depåägaren med aktuella uppgifter om vilka personer som äger rätt att företräda Riksbanken vid inventering och inspektion.

24 § Depåägaren ska vid inspektion tillhandahålla förteckning över behållningen i depån.

25 § Riksbanken kan reducera ersättningen till depåägaren med ett årligt belopp om högst 25 000 kronor per depå, i syfte att täcka Riksbankens kostnader för kontroll av behållningen i depån. Om det totala antalet depåer i landet överstiger 25 stycken kan Riksbanken ändra storleken på ersättningsreduktionen.

26 § Skulle depåägaren upphöra att begära ersättning för kontanter i depå ska redan debiterad reduktion enligt 25 § inte återbetalas.

27 § Depåägare ska på begäran av Riksbanken lämna de uppgifter som är nödvändiga för Riksbankens verksamhet.

Anlitande av tredje part (operatör) för hanteringen av kontanter

28 § Depåägaren får anlita en operatör som angivits i avtalet om räntekostnadsersättning för den dagliga hanteringen av kontanter i depå och kontanter som ska läggas i depå, inklusive rapporteringen till Riksbanken. Depåägaren får anlita en operatör för äkthetskontroll enligt 7 § utan att denne är angiven i avtalet om räntekostnadsersättning.

29 § Depåägaren svarar för en anlitad operatör som för sig själv.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 maj 2023. Genom författningen upphävs Riksbankens föreskrifter (RBFS 2013:1) om räntekostnadsersättning för kontanter som avskilts och lagrats i särskild ordning.